

Aansteken van de kaarsen

Welkom

Op onze Gemeenteavond over het rapport met aanbevelingen van de Commissie Toekomst hadden we het onder andere over vieringen en het zingen van liederen. Uit de enquête van de Commissie blijkt dat er in onze gemeente heel veel steun is voor het zingen van nieuwe liederen uit onze tijd. Ik ben daar heel blij mee. We zingen vandaag verschillende nieuwe liederen. Sommige kennen we al.

We beginnen met een prachtig Pinksterlied geschreven door een dichteres en jeugdwerkster uit de Finse Lutherse kerk, **Pia Perkiö**. Het is in het Nederlands vertaald door Sytze de Vries.

Zingen “Heer, raak mij aan met uw adem”   **695:1,4,5**

Bemoediging en Groet

Pinksteren of in het Grieks “Pentekostè” betekent letterlijk “vijftigste”. Het is de vijftigste dag van Pasen.

Gods Heilige Geest bezielt mensen en verbindt hen tot een veelkleurige, internationale gemeenschap van geloof, hoop en liefde.

Wat ooit in Jeruzalem begon is uitgegroeid tot een wereldwijde beweging van volgelingen van Jezus Christus, van kinderen van God, van Geestverwanten.

Daarom zeggen we ook vandaag op deze feestdag van Pinksteren:

Onze hulp is in de naam van de Eeuwige,
die hemel en aarde maakt,
die trouw blijft in eeuwigheid;
Die niet verloren laat gaan het werk van zijn handen.

Genade, barmhartigheid en vrede
van God, die ons liefheeft
en van Jezus Christus, die ons voorgaat
door de Heilige Geest, die ons verbindt, inspireert en uitdaagt. Amen.

Met elkaar delen (kaarsen aansteken)

Zingen “Hallelu, hallelu, halleluja”

couplet 1-5: vrouwen beginnen met “Halleluja” – mannen zingen tekst in verschillende talen
couplet 6-10: mannen beginnen met “Halleluja” – vrouwen zingen tekst in verschillende talen

Gebed (uit: De eerste dag, 2025 nr.3, door Wilma Nijland-Lamers, p.33)

Goede God,

Wij danken U voor het feest van vandaag - en voor de gave van de heilige Geest.
Wij danken U voor uw Licht dat ons leidt, dat ons op goede wegen zet.
Wij danken U voor Jezus, uw Zoon, die ook ons de wereld inzendt (...) om eenheid te stichten.

Wij bidden dat wij vol moed en toewijding zullen leven in de voetstappen van Jezus die ons is voorgegaan.

Wij bidden om de heilige Geest,
dat Zij ons moge vervullen met liefde en wijsheid,
dat Zij ons nieuwe dromen doet dromen om verbinding tot stand te brengen,
dat Zij ons kracht geeft om in woorden en daden te getuigen van uw liefde. Amen.

Bijbellezing: Joël 3 (1-5)

Zingen "Wij mensen blijven dromen dromen"

Zingenderwijs 167 (1-3)

Bijbellezing: Johannes 7:37-44

Zingen "Zij zit als een vogel, broedend op het water" **701 (alle 4, uit Iona)**

Preek / overdenking

Lieve luisteraars en hoorders – waar U ook bent, dichtbij of ver weg!

I.

"Jij bent een **dromer!**" zeggen we wel eens tegen een ander. Dat is heus niet altijd als compliment bedoeld. "Jij bent een dromer!" wil dan zeggen "Jij bent niet realistisch. Jij bent een fantast of idealist. Jij leeft buiten de dagelijkse werkelijkheid, buiten de echte wereld, op een andere planeet, lijkt wel."

"Droom jij maar lekker verder!" gooien we daar wel 's spottend achteraan.

Tja, wat kun je met dromen? Kun je daarmee de wereld veranderen of zelfs verbeteren? - Ik geef toe, dat ik dromen prachtig vind - althans als het mooie, blijmoedige dromen zijn, en niet enge dromen, nachtmerries en rampenscenario's.

Maar kun je met dromen - mooi (of beangstigend) dromen - iets bereiken? Of zijn dromen bedrog en kun je die maar beter **negeren** en in plaats daarvan hard werken en **realistisch blijven?**

II.

De **profeet Joël** lijkt heel **positief over dromen** te denken. - Sterker nog Joël durft te beweren, dat God dromen als geschikte cadeaus voor iedereen beschouwt - voor

mannen en vrouwen, voor jong en oud; zelfs voor hen die vaak “sociaal zwakkeren” worden genoemd.

Volgens de profeet Joël zegt God namelijk:

“Ik zal mijn geest uitgieten over al wat leeft. Jullie zonen en dochters zullen profeteren, oude mensen zullen dromen dromen, jongeren zullen visioenen zien; zelfs over dienstknechten en slavinnen zal ik in die dagen mijn geest uitgieten.” (V.1)

Gods Geest wordt dus uitgegoten als een warme douche – zonder te discrimineren. Blijkbaar hoef je niet te voldoen aan bepaalde kenmerken of eigenschappen om in aanmerking te komen voor inspiratie en nieuwe verfrissende goede ideeën, voor geestigheid. Geslacht, leeftijd, sociale positie speelt bij God geen rol; wel of je open staat voor God. Dat is belangrijk.

Wat dat betreft zijn mensen meestal heel anders. We hebben zo onze voorkeur wat en wie we kiezen en we discrimineren soms bewust en vaak onbewust.

Wat ons misschien verrast, is dat Gods geest in verband gebracht wordt met dromen en visioenen. Om dat beter te begrijpen, stel ik voor om eerst uit te gaan van het tegendeel, namelijk **geesteloosheid**.

De Deense filosoof **Søren Kierkegaard** beschrijft wat geesteloosheid betekent. Geesteloosheid is volgens hem niet in de eerste plaats onzedelijkheid, een losbandig leven leiden waarin niets verboden is. Maar geesteloos is volgens Kierkegaard de **bekrompen, kleinzielige burger**. En wat is kenmerkend voor zo iemand?

1. Zo iemand **mist fantasie**, en daarom sluit die zich op in zijn **kleine wereldje**.
2. Zo iemand mist de moed voor de **toekomst**, en daarom klampt die zich krampachtig vast aan het **verleden**.
3. Zo’n kleingeestig mens mist het lef om te **leven**, en daarom is die **tegen verandering**.
4. Zo iemand is **niet open** voor anderen, en daarom is die steeds **met zichzelf bezig** en voelt voortdurend een drang om zichzelf te rechtvaardigen.
6. Kortom: een geesteloos iemand kan **niet** over zichzelf en met anderen **lachen**, maar is doodserius en ziet overal alleen maar **gevaren en risico’s**.

Lieve mensen, bekrompenheid, kleinzieligheid, geesteloosheid is niet ongevaarlijk. Want uit **onzekerheid of angstigheid** kan deze geesteloosheid **agressief** en zelfs extreemistisch worden. Dat gebeurde met de nazi’s, en ook met de communisten. Maar het gebeurt **nog steeds in onze tijd**, als mensen angstvallig gefocust zijn op hun eigen volk, hun eigen veiligheid, hun eigen wereldje en geen oog meer hebben voor de burens, de naasten, het leven en de belangen van anderen. Elke dag zien we, hoe deze kwaadaardige geest door onze samenleving, door onze wereld waait en onze hoofden en harten vergiftigt.

III.

Maar de profeet heeft het dus over **Gods goede geest**, die ons dromen en visioenen ingeeft. **Profeten zijn kritische tijdgenoten**, niet omdat ze een hekel hebben aan hun volk, maar juist omdat ze van hun volk houden en bezorgd zijn over verkeerde ontwikkelingen in maatschappij en godsdienst.

De **oude profeten van Israël** hebben hun volk en hun overheden niet gespaard van keiharde **kritiek** en ernstige **waarschuwingen**. Toch kun je kritiek op Israël niet ongenueanceerd als “antisemitisch” afdoen. Profeten waren zeker niet antisemitisch en mensen die tegen de onmenselijke politiek van Israël in de Gaza protesteren zijn niet zondermeer antisemitisch of anti-Joods. Een **echte vriend of bondgenoot** zal koste wat het kost zijn vriend willen **bewaren voor** onverantwoorde en **wandaden**. Toch?

Joël gaat zo ver om het te hebben over tekenen, **verontrustende tekenen** in de hemel en op aarde. Hij heeft het over bloed, vuur en zuilen van rook.

Deze woorden doen met onwillekeurig denken aan de schokkende beelden van oorlogsen rampgebieden vol vuur, brand en bloed. En Joëls dreiging met de dag van de Heer die komt, gaat mij haast te ver.

Maar als ik dan denk dat onze rechtbanken juist zorgen voor gerechtigheid en dat verantwoording afgelegd wordt voor kwaad en misdaden, dan begrijp ik het. Wij mensen hebben genoegdoening nodig, zeker zij die lijden en die onderdrukt en miskend worden, niet wraak of vergelding

En er is **hoop**. Er is hoop op **redding**, op een ontkomen, zoals de profeet Joël het noemt. En ik ben opgelucht en blij, dat de profeet dat ook uitdrukkelijk noemt.

Hij zegt er wel bij, dat het er op aankomt, dat we ons richten op de Ene, op de Geest van God die goed is. En dan komt de berg Sion van Jeruzalem in beeld, toevluchtsoord - misschien toen ook al tegen beter weten in. En toch wat kan een mens, wat kun jij en kan ik, zonder droom en zonder hoop?!

IV.

Wat heeft dit met Pinksteren te maken? – Ik geloof meer dan wij vermoeden.

In de **Pinksterpreek** (in het boek Handelingen hoofdstuk 2) haalt **Petrus** – bijbelvast zoals de oude Doopsgezinden na hem - deze woorden van de profeet Joël aan.

Want toen op die bewuste **Pinksterdag** is het wonderlijke gebeurd, dat Gods Geest werd uitgegoten over mensen uit allerlei landen en taalgebieden, vrouwen en mannen, jong en oud en van allerlei sociale posities.

De christelijke geloofsgemeenschap is ontstaan uit dromen en visioenen die Gods Geest hen ingaf. En dat waren niet alleen priesters en beroepstheologen, maar een hele gemeenschap. Want iedereen is geroepen – vrouw of man, jong of oud.

Petrus gaf uitleg, wat dat allemaal te betekenen had. Petrus maakt duidelijk dat de persoon en de boodschap van **Jezus Christus** een belangrijke verbindende rol speelde bij deze nieuwe gemeenschap van gelovenden.

Wie op zoek is naar water dat de dorst lest – water om te leven, te kunnen leven, die mag zich wenden tot Jezus – zoals Johannes met een ander beeld en met andere woorden zegt.

Het is een kwestie van vertrouwen – op de Geest van God, die ook de Geest van Jezus is. En die Geest vult de geesteloosheid, de leegte met nieuwe dromen en visioenen.

Laat ik een **paar voorbeelden** noemen van **dromen en visioenen** als geschenk van **Gods Geest**.

1. Met Hemelvaartsdag waren we in Zürich voor het jubileum van **500 jaar Doopsgezinden**. Want het Doperdom begon 1525 in de regio van Zürich met een paar moedige mensen die radicaal Christus wilden volgen ook al bracht dit vervolging met zich mee.

We volgden leerzame workshops en hadden ontmoetingen met doopsgezinde zusters en broeders uit allerlei landen. Helaas konden we voor de jubileumviering het Grossmünster niet in, want er waren zo'n 4000 doopsgezinde bezoekers uit de wereld in de stad en er konden maar 1000 in die grote kerk en een paar honderd naar de livestream in twee andere kerken. Dat was erg jammer.

Maar we hebben thuis de indrukwekkende viering nog nagevierd. Bijzonder vond ik de verzoenende woorden en gebaren tussen hen die vroeger vijanden waren: tussen Doopsgezinden enerzijds en Katholieken, Lutheranen en Gereformeerden anderzijds. Na intensieve jarenlange gesprekken om naar elkaars verhalen te luisteren en verwerken van pijnlijke herinneringen uit het verleden, waren er dus twee momenten in de dienst van woorden en symbolische rituelen van helen en verzoenen: een **kruisteken** die de voormalige secretaris van de Mennonite World Conference en de secretaris van de Lutherse Wereldbond op elkaars voorhoofd maakten en later de wederzijdse **voetwassing** van de secretaris van de Gereformeerde Wereldbond en de huidige secretaris van de Mennonite World Conference.

2. Een tweede voorbeeld waar ik aan moet denken, is het bezoek het weekend daarvoor uit onze gemeente aan **onze Duitse partnergemeenten**. Het feit dat Nederlanders en Duitsers elkaar in een sfeer van liefde en hartelijkheid ontmoeten – na het verschrikkelijke wat in de nazitijd en de oorlog gebeurd is, is voor mij een teken van Gods Geest dat volkeren verbindt en begrip en vergeving teweegbrengt.

3. Als laatste voorbeeld wil ik de educatieve boerderij van de Palestijnse familie Nassar noemen met de naam "**Tent of Nations**" (tent van de volkeren). De Nassars zijn christenen die op hun land gasten ontvangen om mee te werken op de boerderij en voor jeugdkampen. Mijn collega Jannie Nijwening die vorige week hier in onze gemeente de dienst leidde, is daar op bezoek, omdat deze familie voor bescherming tegen de kolonisten uit de omgeving voortdurend aangewezen is op buitenlandse waarnemers.

Hun leven is heel moeilijk, omdat ze moeten vrezen om elk moment van hun land verdreven te worden. Hoewel het land al meer dan 100 jaar in familiebezit is en ze dat met documenten kunnen bewijzen, moeten ze steeds weer processen voeren voor Israëliische rechtbanken.

De Nassars zijn geweldloze Palestijnse christenen en hebben op een grenssteen van hun land geschreven: "We weigeren om vijanden te zijn." Ze hebben voor hun geweldloze strijd voor gerechtigheid en vrede al meerdere vredesprijzen gekregen en veel steun van vrienden en vrijwilligers uit verschillende landen waaronder Nederland.

Er zijn veel meer tekens van het werken van Gods goede Geest in het Nabije Oosten en overal in de wereld. Iedereen van ons kent vast nog meer voorbeelden daarvan.

En wie weet leven er ook in onze gemeente ook dromen en visioenen ingegeven door de Gods Geest die mensen verbindt en inspireert tot moed om lief te hebben.

Amen.

Muziek

Open Ruimte

Gebed en Onze Vader

Laten we nu stil zijn om na te denken en om te bidden met onze eigen woorden.

...stilte...

Geest van God, verfrissende Adem en vrije Wind!

Wij danken U voor de aarde om samen daar te leven en ervan te genieten.

Wij danken U dat we door U geschapen zijn om te dromen van een betere toekomst.

Doordring ons met een sterk verantwoordelijkheidsgevoel voor de schepping van U.

Kom met uw Geest over ons en in ons!

Geest van God, Vuur dat ons verwarmt!

Wij danken U voor alle liefde die sterker is dan alle kilte en hardvochtigheid in de wereld.

Wij danken U dat we elkaar gegeven zijn om elkaar te eren en te versterken.

Help ons dat wij - zo verschillend we zijn - ons met elkaar verbinden en elkaar vergeven.

Laat ons meer en meer één worden door Jezus Christus, door wie hij was en wat hij zei.

Kom met uw Geest over ons en in ons!

Geest van God, Licht dat onze weg verlicht!

Wij danken U voor wijsheid en nieuwe inzichten en dat we van elkaar kunnen leren.

Wij danken U voor verhalen en voorbeelden van anderen die inspireren tot geweldloze vrede en strijdbare gerechtigheid.

Geef ons moed en vertrouwen dat we iets kunnen doen in woord en daad wat bijdraagt tot uw koninkrijk op aarde.

Kom met uw Geest over ons en in ons!

Geest van God, U die ons troost en uitdaagt!

Wij bidden U voor iedereen die kwetsbaar is, slachtoffer van oorlog en geweld, vreemdeling of vluchteling en op zoek naar een veilig thuis en geborgenheid.

We bidden U voor hen die het moeilijk hebben, omdat ze bang zijn, ziek, eenzaam, arm of vergeten.

Maak ons gevoelig en vindingrijk, zodat we weten waar we nodig zijn en ons kunnen inzetten voor geluk en vreugde, de hemel op aarde brengen in het leven van anderen.

Kom met uw Geest over ons en in ons!

Laat de Geest van Pinksteren, de Geest van Jezus Christus, de Heilige Geest meer en meer tot ons doordringen. We bidden tot U met de woorden die Jezus ons leerde bidden:

(oudere versie)

Onze Vader die in de hemel zijt.

Uw naam worde geheiligd

Uw koninkrijk kome.

Uw wil geschiede in de hemel,

alzo ook op de aarde.

(versie van NBV 2006)

Onze Vader in de hemel!

Laat uw naam geheiligd worden,

laat uw koninkrijk komen

en uw wil gedaan worden

op aarde zoals in de hemel.

Geef ons heden ons dagelijks brood. En vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. En leid ons niet in verzoeking, maar verlos ons van de boze. Want van u is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid - in eeuwigheid	Geef ons vandaag het brood dat wij nodig hebben. Vergeef ons onze schulden, zoals ook wij hebben vergeven wie ons iets schuldig is. En breng ons niet in beproeving, maar red ons uit de greep van het kwaad. Want aan U behoort het koningschap, de kracht en de majesteit - in eeuwigheid. Amen
--	---

Collecten

Zingen "Sing a new world into being"

Voices together 809 (alle 4)

Zegen(samen)

Laten we nu de zegen uitspreken als kinderen van God,
voor elkaar en voor de wereld waarin we leven.

De Eeuwige zegent je en behoedt je!
De Eeuwige doet zijn aangezicht over je lichten
    en is je genadig!
De Eeuwige verheft zijn aangezicht over je
    en geeft je vrede!

Zingen "Gezegend gaan we nu van hier...Amen"
= melodie van 273 "Loof God die zegent al wat leeft"

Zingenderwijs 57

Gezegend gaan wij nu van hier,
en God gaat met ons mee
en geeft ons moed en levenskracht,
zo gaan wij niet alleen. Amen.

Doven van kaarsen